

Karolína Průšová

Infinitival complements of the verb *help* in present-day spoken British English / Infinitivní komplementace slovesa *help* v současné mluvené britské angličtině. Bakalářská práce. ÚAJD FF UK. 2019.

Posudek vedoucí práce

Karolína Průšová se ve své bakalářské práci zaměřila na problém, který se opakovaně objevuje v popisech angličtiny – konkurenci holého infinitivu a infinitivu s částicí *to* v komplementaci slovesa *help*. Autorka si proto stanovila dva cíle: a. na základě sekundární literatury popsat faktory, které podle různých autorů (a v závislosti na jejich různých teoretických a metodologických přístupech) mohou vést k preferenci jedné nebo druhé formy infinitivního komplementu, b. prozkoumat tendence v užívání obou forem infinitivní komplementace a vliv jednotlivých faktorů v současné mluvené britské angličtině.

V teoretické části práce prokázala autorka nejen dobrou orientaci v sekundární literatuře, ale zároveň schopnost pracovat s ní na pokročilé úrovni. Cíl, který si stanovila, vyžaduje, aby srovnávala různé přístupy (autorka pracuje s velkými gramatikami i se současnými studiemi, její seznam literatury zahrnuje např. práce zaměřené kognitivně, studie konstrukčně-gramatické, diachronní nebo korpusově založené) a dokázala jejich závěry zobecnit tak, aby mohla formulovat výchozí sadu faktorů, s nimiž bude pracovat v analytické části práce. Vedle v literatuře často zmiňovaných faktorů regionálních a stylistických, které se v analýze přímo neuplatní (materiál je z hlediska regionálního a z hlediska registru relativně homogenní – jedná se o britskou angličtinu a neformální konverzace), věnuje autorka pozornost faktorům sémantickým a strukturním, s nimiž bude dále pracovat.

V úvodní části analytické kapitoly práce ukazuje autorka zastoupení čtyř možných infinitivních komplementů slovesa *help* v celém korpusu Spoken BNC2014 (423 dokladů). Jasně převládají konstrukce s holým infinitivem, především ty, které obsahují předmět. Jak ukazuje srovnání s výzkumem Ch. Maira, jejich výskyt se v britské angličtině za posledních dvacet let zvýšil.

Relativně nízké celkové zastoupení komplementů s částicí *to* (85 dokladů) vedlo autorku k tomu, že se rozhodla v druhé části analýzy prozkoumat všechny věty se slovesem *help* místo původně plánovaného menšího vzorku. V této části kapitoly zjišťovala autorka, do jaké míry mohou mít na volbu formy infinitivní komplementace vliv následující strukturní faktory: přítomnost předmětu (nominální fráze mezi *help* a infinitivním komplementem), částice *to* před slovesem *help* (princip *horror aequi*), forma slovesa *help*, tranzitivita infinitivního komplementu, přítomnost a komplexnost dalších členů v pozici mezi slovesem *help* a jeho komplementem, modální sloveso před slovesem *help*, záporný tvar slovesa *help*, adverbium *just* předcházející slovesu *help*. Podařilo se prokázat vliv přítomnosti předmětu, která vede k

preferenci komplementu s holým infinitivem, a vliv částice *to* před slovesem *help*, která má obdobný účinek. U ostatních faktorů nelze vliv jednoznačně prokázat; počet dokladů s infinitivem s částicí *to* je často nedostatečný. Jak autorka uvádí, bylo by zajímavé rozšířit výzkum o jiné registry současné britské angličtiny (nebo o srovnatelná mluvená data z jiného dialektu současné angličtiny).

Vedle strukturních faktorů si autorka všímá sémantických preferencí obou typů konstrukcí. Ukazuje, že holý infinitiv tvoří obvykle dynamická slovesa, v infinitivních konstrukcích s částicí *to* převládají slovesa stavová. Zdá se, že u obou typů infinitivů mohou existovat i specifitější sémantické preference, ale bylo by třeba tyto tendence zkoumat na větším vzorku dokladů.

V každé části analytické kapitoly porovnává autorka svoje výsledky s publikovanými zjištěními jiných autorů. Práce tak získává další rozměry – diachronní, regionální a stylistické – jichž by nebylo možné dosáhnout jen s použitím zvoleného korpusu.

Karolíně Průšové se podařilo splnit oba cíle, které si stanovila. Výsledkem je výborně strukturovaná, teoreticky fundovaná práce, která na základě pečlivé analýzy rozsáhlého materiálu přináší nové poznatky o zkoumaných konstrukcích. Zapadá tak do mozaiky publikovaných zjištění a dotváří celkový pohled na infinitivní komplementaci slovesa *help* (a v širší perspektivě na nefinitivní komplementy sloves).

Jazykově a graficky je práce na vysoké úrovni. Jako vedoucí práce musím ocenit také autorčinu samostatnost a schopnost se vracet k získaným výsledkům a znovu je hodnotit v souvislostech s novějšími zjištěními.

Závěr

Předložená bakalářská práce převyšuje obvyklou úroveň takovýchto prací v několika ohledech: způsobem kritické práce se sekundární literaturou, objemem analyzovaného materiálu, jeho precizní analýzou a interpretací výsledků v kontextu publikovaných závěrů jiných autorů.

Bakalářskou práci Karolíny Průšové doporučuji k obhajobě a předběžně ji hodnotím jako výbornou.